

Je hoort hetzelfde, je schrijft iets anders ★★☆☆

Twaalf woorden, twee kolommen, en een regel die jij zelf moet opschrijven.

Wat leer je hier

- Je ontdekt zelf waarom -ig en -lijk anders geschreven worden dan ze klinken.
- Je schrijft een regel op die ook werkt bij woorden die niet op dit blad staan.

kolom A	kolom B
grappig	vriendelijk
moedig	moeilijk
voorzichtig	natuurlijk
gelukkig	duidelijk
rustig	gevaarlijk
nieuwsgierig	eerlijk

- 1 Lees de twaalf woorden hardop en luister naar het laatste stukje. Welke klinker hoor je daar? Hoe schrijf je die in kolom A, en hoe in kolom B?

.....

.....

- 2 Er is wel iets dat je kan horen. Spreek **grappig** en **moeilijk** vlak na elkaar uit en luister naar de allerlaatste klank. Welk verschil hoor je?

.....

.....

- 3 Schrijf nu zelf de regel op waarmee je beslist of je -ig of -lijk schrijft. Hooguit twee zinnen.

.....

.....

.....

- 4 Test je regel. Vul het achtervoegsel aan: pracht _____, hache _____, vur _____, aanneme _____.

.....

.....

Gezellig heeft een l en toch geen ij ★ ★ ★

Twee soorten woorden waarop je regel bijna onderuitgaat.

Twee valstrikken

Je regel werkt, maar er zijn woorden die zich voordoen als iets anders. Twee soorten moet je kennen.

- Valstrik 1: er zit wel een l in het woord, maar die hoort bij het grondwoord, niet bij het achtervoegsel. Denk aan **gezellig**, van gezelschap.
- Valstrik 2: het woord eindigt op -ijk, maar je hoort daar geen doffe uh. Je hoort een echte ij. Dan is -lijk geen achtervoegsel: **rijk**, **wijk**.
- De test die altijd werkt: hoor je op het einde een doffe uh? Alleen dan gaat het over -ig of -lijk.

1 Onderzoek elk woord. Spreek het eerst hardop uit.

woord	doffe uh of echte ij?	-ig, -lijk of geen achtervoegsel?
gezellig		
lelijk		
geldig		
gelijk		
vrolijk		
praktijk		

2 Vul alleen de klinker aan: gezell _____ g , moeil _____ k , heil _____ g , natuurl _____ k , geld _____ g , vriendel _____ k .

.....

.....

.....

3 Waarom helpt de k-klank je niet bij **gelijk**? Leg uit met je eigen woorden.

.....

.....

Van grondwoord naar achtervoegsel ★ ★ ★

En wat er gebeurt als je er nog een -e achter plakt.

Een achtervoegsel maakt van een woord een ander woord

Plak -ig of -lijk achter een woord en je krijgt een woord dat zegt hoe iets is. Soms schuift er een letter tussen.

- Van moed naar moedig gaat rechtstreeks. Van vriend naar vriendelijk komt er een e tussen.
- Zet je er nog -e achter, dan verandert de rest niet: grappig wordt grappige, moeilijk wordt moeilijke.

- 1 Maak van elk grondwoord een woord op -ig of -lijk. Zet een sterretje bij de woorden waar een letter tussen schuift.

grondwoord	nieuw woord
moed	
vriend	
gevaar	
geduld	
natuur	
wind	

- 2 Deze woorden ken je misschien niet. Spreek ze hardop uit en maak ze af: zorgvuld _____, hache _____, kleurr _____, eigenaard _____.

.....

.....

.....

- 3 Een van die vier is een valstrik en heeft helemaal geen achtervoegsel. Welke, en hoe hoor je dat?

.....

.....

Let op

Een woord op -ig of -lijk blijft hetzelfde als je er -e achter zet. Je hoort dan wel twee doffe klanken na elkaar, maar je schrijft er niets extra bij.

Zes fouten, en eentje is een instinker ★ ★ ★

Jij bent vandaag de nakijker.

Zo kijk je na

In de tekst hieronder staan precies zes woorden fout. Ze gaan allemaal over -ig en -lijk.

- Lees eerst hardop. Fouten in die klanken hoor je sneller dan je ze ziet.
- Er staat ook minstens een woord dat fout lijkt maar juist is. Laat dat staan.
- Vul eerst de tabel in. Pas daarna mag je in de tekst zelf verbeteren.

Woensdag in de bibliotheek

Op woensdag is het altijd gezellig in de bibliotheek. De man achter de balie is heel vriendelijk, maar hij praat niet duidelijk. Hij wijst naar een rek waar volgens hem een prachtich boek over vulkanen staat.

Ik vond het niet. Zoeken tussen tweeduizend boeken is moeilijk als je niet weet hoe de kasten werken. Gelukkig legde een meisje van het zesde het systeem uit. Daarna ging het vlot, en ik stapte vrolijk naar buiten met drie boeken onder mijn arm.

1 Zoek de zes foute woorden en verbeter ze.

zoals het er staat	juist	hoe weet je dat?

2 Een van de zes fouten is de instinker: je hoort er wel een l, en toch schrijf je -ig. Welke is het? Zoek er ook het woord bij dat erop lijkt maar wel juist staat.

.....

.....